

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО
ВИРОБНИЦТВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту свинарства
та агропромислового виробництва

О.М. ЦЕРЕНІУК

20 січня 2022 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ
АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ
(нова редакція)**

Полтава-2022

1. Загальні положення

1.1 Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату (далі - Положення) розроблено відповідно до конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про науково-технічну діяльність», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного Кодексу України інших нормативно-правових актів та Статуту Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України (далі – Інститут) з метою:

- ✓ запобігання плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах наукових / науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів та інших учасників наукового і освітнього процесів;
- ✓ усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування, розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації;
- ✓ сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань

1.2 Положення спрямоване на формування академічної доброчесності, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування.

2. Терміни та їх визначення

2.1. У Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

Науково-технічна інформація – будь які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (абзац другий ст. 1 Закону України «Про науково-технічну інформацію»).

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи яка не є автором цього твору (пункт в ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Академічний плагіат – оприлюднення(частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»).

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст. 42 ЗУ «Про освіту»).

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір (відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних веб-сайтах Інституту (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, автореферат, рукопис дисертації, рекомендації тощо).

Самоплагіат – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Фабрикація – наведення вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо; посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація – необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень; наведення у письмових роботах та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Текст наукової роботи – повний текст наукової роботи, з коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел та всіма додатками до тексту.

2.2. Академічним плагіатом в наукових, навчальних, науково-методичних роботах є:

2.2.1. Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.2.3. Відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

2.2.4. Відтворення в тесті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята інформація.

3. Запобігання плагіату та дотримання академічної доброчесності

3.1. Механізм запобігання і виявлення плагіату та дотримання принципів академічної доброчесності в Інституті свинарства та АПВ включає кодекс ученого України, Положення про академічну доброчесність та інші нормативні документи, в яких відображаються питання академічної доброчесності; групу сприяння академічної доброчесності; комісію з дотримання академічної доброчесності; інформаційну базу з питань академічної доброчесності та інструменти контролю додержання академічної доброчесності, які передбачають обов'язкову перевірку наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату.

3.2. Попередження плагіату в Інституті здійснюється шляхом інформуванні науковців, докторантів та аспірантів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотримання норм цитування; щорічному проведенні для докторантів і аспірантів заходів з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату; перевірці академічних текстів на наявність ознак академічного плагіату; оприлюдненні дисертації (монографії) осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії та доктора наук на веб-сайті Інституту; реалізації редакцією міжвідомчого наукового збірника Інституту політики академічної доброчесності у питаннях відбору, рецензування, оформлення та оприлюднення поданих до розгляду статей; ознайомленні аспірантів, докторантів, наукових працівників, інших учасників освітнього і наукового процесів в Інституті із цим Положенням.

3.3. Для запобігання академічного плагіату аспіранти/ докторанти беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації, за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття наукової етики, передбаченої у цьому Положенні.

3.4. Будь який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.

3.5. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих

та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

3.6. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитується за: _____»)

3.7. Будь яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

3.8. Будь які відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва мають супроводжуватися зазначенням авторів та назви цих творів мистецтва (якщо вони відомі). Якщо автори/виконавці невідомі, слід зазначити, що вони невідомі. У разі неможливості ідентифікувати автора, назву та/чи виконавців твору слід обов'язково зазначити джерело, з якого взято відтворений твір.

4. Виявлення академічного плагіату в наукових роботах

4.1 Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.1 цього Положення, достатньо встановити наявність таких ознак:

а) у тексті іншого автора (інших авторів) наявний такий чи майже такий текстовий фрагмент обсягом більше одного речення, як в аналізованому творі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноновживаними);

б) цей текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора аналізованого твору, де наявне таке саме речення чи група речень);

в) автор аналізованого твору не посилається на цей текст іншого автора (інших авторів), або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення (якої саме групи речень) аналізованого твору стосується посилання.

4.2. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.2 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в аналізованому творі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ:

- обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, або

- обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального

посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці (крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків);

б) відтворюваний текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший ідентичний за змістом текст автора аналізованого твору).

4.3. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.3 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в аналізованому творі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме в такому або майже в такому обсязі, як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

б) це інше джерело було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора аналізованого твору, де наведено такі самі цитати);

в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

4.4. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.4 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в іншому джерелі оприлюднена та сама науково-технічна інформація (крім загальновідомої), яка наведена в аналізованому творі;

б) це інше джерело було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора роботи, де наявна та сама науково-технічна інформація);

в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, яку саме науково-технічну інформацію, використану в творі (крім загальновідомої), автор бере з цього джерела.

5. Порядок перевірки наукових, науково-методичних робіт, монографій та електронних творів на наявність ознак академічного плагіату

5.1. Інститут для перевірки наукових, науково-методичних робіт, монографій та електронних творів користується послугами однієї програми, на яку має угоду на використання.

Перевірки на академічний плагіат в Інституті за вимогою експерта (рецензента, члена редакційної колегії, головного редактора, офіційного опонента, члена спеціалізованої ради та ін.) підлягають.

5.1.1. Рукописи статей, тези доповідей, дисертації.

5.1.2. Підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, рекомендації, монографії, а також електронні твори (колекції матеріалів на ОСW, масові відкриті онлайн курси тощо), що мають авторський текст та вимагають рекомендації Вченої ради Інституту до видання.

5.1.3. Роботи, що виконуються на спеціальних бланках, або у вигляді таблиць чи написані від руки проходять перевірку на наявність ознак академічного плагіату Експертною радою Інституту, про що складається відповідний протокол.

5.2. Роботи, які підлягають перевірці на плагіат, передаються в електронному вигляді у лабораторію наукових досліджень з питань інтелектуальної власності та маркетингу Інституту для перевірки системою антиплагіат на безоплатній /платній основі. Факт передачі електронних версій наукових та науково-методичних робіт для перевірки на антиплагіат фіксується у реєстраційному журналі.

5.3. Відповідальний співробітник лабораторії, відповідальний за отримання матеріалу на перевірку, завантажує роботу у внутрішню систему антиплагіат, здійснює комп'ютерну перевірку на плагіат і оформлює звіт за результатами перевірки.

5.4. Відповідальний співробітник лабораторії, який здійснює комп'ютерну перевірку на плагіат, зберігає конфіденційність інформації щодо робіт відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

5.5. Якщо за результатами перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування і допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку.

5.6. Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування, а її автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки.

5.7. Критерієм оригінальності творів слугує показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат.

Рекомендовані показники оригінальності за величиною коефіцієнта подібності становлять:

- не більше 20 % – оригінальна робота;
- від 21 % до 50 % – задовільно оригінальна робота;
- від 51 % до 75 % – умовно оригінальна робота;

– понад 75 % – неоригінальна робота.

5.8. Виявлені у тексті твору запозичення правомірні, якщо вони є:

- ✓ власними назвами (найменуваннями установ, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- ✓ усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- ✓ цитуваннями, оформленими належним чином або самоцитуваннями (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах, але належним чином оформлені);
- ✓ відображеннями змісту господарських операцій через кореспонденцію рахунків, терміни та їх визначення згідно з нормативно-правовими актами, змісту таблиць фінансового аналізу діяльності підприємств, установ і організацій;
- ✓ сталими методиками розрахунку та опису, що характерні для певної сфери знань.

5.9. За допущення академічного плагіату у наукових творах персональну відповідальність, відповідно до чинного законодавства України, несуть автор та науковий керівник (консультант).

5.10. Відповідальність, відповідно до чинного законодавства України, у випадку виявлення академічного плагіату у дисертаційних дослідженнях, що пройшли процедуру публічного захисту, несуть голови спеціалізованих вчених рад, на засіданнях яких відбувся захист.

5.11. Відповідальність, відповідно до чинного законодавства України за друк статей, поданих до збірників наукових праць або наукових журналів, у яких виявлений академічний плагіат, несуть головні редактори.

6. Порядок подання та розгляду апеляції

6.1. У випадку незгоди із результатом перевірки твору учасник освітнього і наукового процесів має право у триденний термін подати письмову апеляційну заяву за встановленою формою на ім'я Голови комісії з дотримання академічної доброчесності.

6.2. Голова комісії з дотримання академічної доброчесності Інституту у тижневий термін з моменту подання заяви проводить засідання комісії, про дату проведення якої повідомляє заявника. Якщо заявник не з'являється на засідання Комісії з дотримання академічної доброчесності, питання розглядається за його відсутності.

Сумніви, що виникають у членів комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

6.3. За результатами засідання Комісія з дотримання академічної доброчесності формує висновок, який підписує Голова комісії, її члени та заявник (за наявності).

6.4. У випадку відсутності апеляційної заяви комісія з дотримання академічної доброчесності може проводити розгляд питань своєї компетенції на підставі ініціативи директора, заступників директора, завідувачів відділу і лабораторій.

6.5. У разі виявлення плагіату у роботах науково-педагогічних працівників Інституту, аспірантів, докторантів вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства та відповідних нормативних актів установи.

ЗВІТ
про результати перевірки на наявність плагіату

Відповідно до даних Антиплагіатної інтернет-системи “Unicheck” робота

(Назва роботи)

Ідентифікаційний номер в журналі реєстрації _____

Автор(и): _____

Містить _____% оригінального тексту

Поставте потрібну позначку:

- оригінальна робота;
- задовільно оригінальна робота;
- умовно оригінальна робота;
- неоригінальна робота.

Рівень оригінальності роботи станом на « _____ » _____ 20__ р.

Перевірку здійснив(ла) _____

Підпис _____

Голова Комісії з дотримання
академічної доброчесності в Інституті
свинарства і АПВ НААН

« _____ » _____ 20__ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
про результати перевірки на наявність плагіату

у _____

Комісія з дотримання академічної доброчесності, перевіrivши роботу
автора(ів) _____

(ПІБ)

на тему: « _____
_____ »,

прийшла до висновку, що рівень оригінальності роботи становить _____%,
робота є _____, станом на « ____ » _____ 20__ р.

Члени експертної комісії:

_____
(посада) (підпис) (ПІБ)

_____
(посада) (підпис) (ПІБ)

_____
(посада) (підпис) (ПІБ)

Заявник: _____
(посада) (підпис) (ПІБ)